Ч. 52 (13.950). Львів, середа 27. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Курси українознавства Р. Ш.

Виклади на курсах українознавства починаються 1. березня ц. р. і триватимуть до кінця червня. Виклади відбуваються щоденно в домівці Товариства при вул. Мохнацького ч. 12 (Дівоча Школа Р. Ш.) від год. 4—8 вечором.

Вступ тільки для членів Р. Ш., оплата для старших 10 зол., для молоді до 5 зол. місячно.

Зголошення приймається в домівці Товариства при вул. Мохнацького ч. 12. II. пов., щодня від год. 4—6 вечором.

Головна Управа Рідної Школи.

Курс для провідниць діточих садків.

Головна Управа Рідної Школи у Львові відкриває з днем 11. березня 1935 р. 6-тижневий курс для провідниць діточих садків.

Прохання на приняття вносити до Головної Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького ч. 14. найдалі до 10. березня ц. р., а до прохання долучити метрику і свідоцтво зрілости учительської семинарії або гімназії, чи іншої рівнорядної школи (у відписах). — Оплата за курс 20 зол.

Якщо не зголоситься найменше 15 учасниць, курс не відбудеться. Хто з учасниць рефлектував би на приміщення, зголосить це до 5. березня і зазначить, чи з харчем, чи без харчу.

Головна Управа Рідної Школи.

Перед виїздом мін. Саймона до Берліна.

ЛЬОНДОН, 26. 2. ПАТ. На вчорашнім передполудневім засіданні кабінету крім безробіття обговорювали теж виїзд мін. Саймона до Берліна, на що кабінет згодився. Мін. Саймон заявив у палаті громад, що уряд Франції та Італії теж годиться на цю поїздку. На питання чи поїде теж до Варшави і до Москви мін. Саймон відповів, що над цею справою радить ще британський кабінет. Речинець виїзду покищо ще не означений.

Добре поінформовані кола запевняють, що британський кабінет ставиться прихильно до поїздки мін. Саймона до Москви.

Совітська Монголія небезпечним сусідом.

Японська преса подає частинний звіт штабу японсько-манджурських відділів, які брали участь у боях над озером Бой-Нор на кордоні т. зв. зовнішної Монголії. Коли монгольські відділи в переполоху почали втікати, покидали зброю та інший воєнний виряд, на якім видніли написи большевицьких воєнних фабрик у Благовіщенську.

Японська преса запевняє, що монгольські відділи стоять тільки на кордоні. Зате в глибині краю розміщені відділи большевицьких військ під проводом большевицьких старшин. Тому преса доказує, що в таких умовинах годі говорити про незалежність зовнішної Монголії. Большевизм у Монголії загрожує сусіднім державам, у першу чергу Манджу-Ко.

Самоліквідація націонал-соціялістичних організацій в Австрії.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Віденське кореспонденційне бюро повідомляє, що нелегальні націонал-соціялістичні організації в Австрії рішили занехати всяку політичну акцію і самозліквідуватись. Провідники деяких організацій зобовязались перед директором служби безпеки в Горішній Австрії співпрацювати в розвязанні всіх напіввійськових організацій, пробоєвих відділів та організацій гітлерівської молоді. В останніх днях у багатьох місцевостях зголошувались до станиць поліції провідники націонал-соціялістичних організацій і віддавали свої друки та матеріяли.

Добре поінформовані кола запевняють, що в Горішній Австрії самоліквідація обняла 20.000 націонал-соціялістів а саме 6.800 пробоєвиків, 1.500 членів гітлерівської молоді, решта — це члени політичних організацій.

Большевики розбиваються за позичкою.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Заява большевицького уряду, що не буде далі вивозити золота до Злучених Держав, тільки до Льондону, викликала різні коментарі в пресі. „Дейлі Геральд" запевняє, що ця заява: 1) уможливить урядові СССР поробити більші замовлення в Льондоні машин та інсталяцій, за які заплатить готівкою. Крім того уможливить большевикам переговори з метою виєднати більшу позичку в Льондоні на 5 років. „Дейлі Геральд" пише, що фінансові кола в Льондоні і великі банки годяться на цей плян. Одначе банкові кола переконані, що большевики можуть дістати позичку щойно тоді, коли дадуть нові ґарантії, що будуть платити відсотки і сплати довгу золотом.

Англійські консерватисти проти поїздки мін. Саймона до Москви.

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що британський уряд переслав французькому урядові низку питань у справі безпеки східної Европи.

Кружляють поголоски, що мін. Саймон з мін. Іденом відбудуть свою подорож літаком, щоби скоротити свою присутність у Льондоні.

„Дейлі Мейль" пише, що приготовання мін. Саймона до берлінської подорожі вже майже закінчені. Політичні кола запевняють, що задумана візита мін. Саймона у Москві викликала велике невдоволення серед впливових консерватівних кол у Льондоні.

Напружене положення у Мемелі.

РИГА, ПАТ. З Мемеля надійшли вістки про напружене положення в мемельській окрузі. Тому до Ковна виїхав ґубернатор Мемеля Навакас. Між ґубернатором Навакасом і литовською директорією під проводом Брувелайтіса дійшло з цього приводу до непорозумінь. Кружляють поголоски, що Навакас уступить. Його наслідником буде мабуть колишній міністер закордонних справ Завиднюс.

Два нові монополі у Манджу-Ко.

Шанґайський щоденник „Сунбао" пише, що по проголошенні нафтового монополю у Манджу-Ко уряд змонополізує теж копальні вугіля і дзвінкового промислу.

Управу змонополізованого промислу обійме спеціяльна економічна рада, в якій рішаючий голос матимуть представники квантунської армії.

Габсбурґи знову на овиді.

Львів, 26. лютого 1935.

Справа повороту Габсбурґів на престіл чи то австрійський чи угорський, чи відновленої у мікроскопійних розмірах австро-угорської держави, не сходить з черги політичних клопотів Европи. Здавалося, що після невдалих „пучів" і компромітації австрійських та угорських леґітимістів ще за життя Карла І. і після невдач трохи дон-кіхотерської диплгоматії останньої австро-угорської монархині Зити — справа Габсбурґів, як міжнародня проблема, похоронена за віки. Воскресили її подекуди її грабарі. Це звучить як парадокс, а проте воно суща правда: адже той сам версайський договір забороняв реституцію Габсбурґів і австро-німецький „аншлюс" та коли реалізація „аншлюсу" стала реальним питанням дня, реституція Габсбурґів накинулась сама собою, як [illegible] і найпевніший засіб для збереження австрійського державного сепаратизму.

Таким робом леґітимістичний рух внутрі Австрії і симпатії для справи Габсбурґів за кордоном зросли наче автоматично з натиском Німеччини проти австрійського льокального патріотизму. Що за життя канцлера Дольфуса казалося голосно, що Італія перша перестала глядіти ворожим оком на заходи вірних габсбурській династії австрійських і угорських аристократів. Коли наслідником Дольфуса став Шушніґ, а фактичним володарем в Австрії князь Штаремберґ — питання реставрації Габсбурґів ввійшло знову в іншу стадію: бо ці обидва державні мужі явно і славно висловлювали свій погляд, що 1) ніхто не має права накидати „суверенній" австрійській державі устрою, якого не бажає собі сам нарід і 2) що „австрійський" нарід бажає собі безумовно повороту на престіл укоханих Габсбурґів...

І тому справа Габсбурґів заактуалізувалася одночасно з кількох сторін: 1) Офіціяльна державна влада перестала переслідувати леґітимістів, які, зрештою, навіть за часів правління австрійських соціял-демократів мали чималу свободу рухів. 2) Відвідини Шушніґа й Штаремберґа в Італії після останнього невдалого „пучу" націонал-соціялістів дали притоку великій пресі робити здогади, чи в розмовах тих нових керманичів нещасної Австрії не казалося про Габсбурґів, як ґарантів незайманости австрійської суверенности. 3) Повноліття претендента до престолу Оттона дало леґітимістичній пропаґанді добру нагоду до поміщення його фотографій по всіх найріжнородніших газетах і журналах цілої Европи. 4) Аж вкінці 7. січня 1935. р. підписано у Римі італьо-французький пакт про „неінтервенцію" (невмішання у внутрішні справи), який по суті торкався оборони Австрії перед небезпекою „аншлюсу" та який передбачував загальний „наддунайський пакт" — з тією самою метою. (Росія—Італія—Угорщина), згадане порозуміння між Італією і Францією було актом, який найближче торкався Австрії і був одним кроком далі на шляху „остаточної" забезпеки австрійської державної незалежности (читай: залежности від Італії та міжнародного капіталу). Останнім кроком на тій дорозі мав би стати отой наддунайський пакт, про який недавно пригадало льондонське франко-англійське поро

вуміння. Тому, що в обидвох отих останніх зїздах, у Римі і Льондоні, відбувався торг за Австрію без Австрії (надзвичайно характеристичний причинок до характеристики тої ролі, до якої влетіла Австрія у боротьбі за свою „самостійність"), не дивниця, що австрійські політики таки рішили перевірити у самого джерела як далеко „опікуни" зайшли у виконуванні своеї опікунчої місії.

І ось австрійський канцлер Шушніґ та формальний міністр закордонних справ Берґер поїхали до Парижа а відтіль подалися вчора до Льондону. Офіціяльний комунікат, який появився про висліди розмов австрійців з французами, як звичайно, не багато говорить: дуже можливо, що саме цим разом пустка дипльоматичного стилю відповідав тій дійсній пустці конкретних вислідів нарад. Єдиний пункт, який звертає на себе у тому комунікаті увагу, це замітка про „неподільну цілість" пляну середне-европейського (наддунайського) пакту з „іншими реґіональними пактами", під якими треба в першу чергу розуміти — східний пакт. Про Габсбурґів нібито у Парижі не говорилося, але є париські часописи, які впевняють, що саме Габсбурги були центральною темою розмов. Позиція Франції у цій справі дуже незручна: колиб навіть всі французькі рішаючі чинники погодилися на арґументи австрійських леґітимістів, то проте вони не можуть забувати становища Малої Антанти, для якої реставрація Габсбурґів є мало-що не казусом беллі. Ще одна тема, яка нібито займала увагу членів париських розмов, це вимоги Австрії (і Угорщини) на дозброєння, — себто відгуки прецеденсу, який зробила остання льондонська конференція, анулюючи військові клявзулі Версалю супроти Німеччини.

З Парижа, як сказано, подались австрійські міністри до Льондону. Здається, що тамошні господарі не дуже гостям раді, бо крім великих клопотів ніяких користей вони Анґлії не приносять. Анґлійські соціялісти тямлять, що навіть німецькі націонал-соціялісти не занесли соціялізмові такого погрому, як пп. Дольфус, Фей і Штаремберґ, які просто стріляли до робітничих домів з тяжких гармат. Демонстраційні віча в Гайд-Парку, інтерпеляції у палаті громад і т. п. безпосередні наслідки візити, це неприємний додаток до розмов. Зате безумовно Льондон, офіціяльний Льондон, консервативний і монархістичний, а не соціялістичний, більше сприяє ідеї поворотy Габсбурґів до гурту европейських володарів, ніж який-небудь інший край: колиб цього не було, то й князь Валії ледви чи вибрав би собі саме тепер Австрію і Угорщину за терен своїх туристичних прогульок...

З чим вернуться австрійські політики зі свого паломництва по західних столицях — важко ще казати. А проте можна зарizикувати твердження, що великих успіхів та подорож не матиме, — хіба, що Анґлійський Банк буде тою інстанцією, яка осолодить Австрії ще один гіркий досвід зі своїми опікунами. Получення наддунайського пакту зі східним пактом в одну політичну систему, це справді медвежа прислуга для австрійської державної самостійности: бо відома річ, що німецькі розвоєві тенденції можуть іти або на схід або на південь. Колиж хто хоче спутати можливости експанзії Німеччини в обох напрямках та боронити одночасно і Балтик і Совіти і Малу Антанту і Австрію і навіть республиканський австрійський режім, той ловить за одним махом більше заяців, ніж їх змога зловити. Через те так тріщить версайська система, побудована на принципі клявзуль невикональних, згори засуджених на банкроцтво...

Московський мілітаризм і безпека Европи.

Женева, 22. лютого 1935.

Переговори про повітряну конвенцію та загальну забезпеку европейського миру розпочаті в Льондоні між представниками Франції та Анґлії, тревають далі. На запрошення взяти участь в цих переговорах Берлін дав відповідь, що задоволила Льондон значно більше, ніж Париж. Німецьке жадання провадити переговори з Анґлією та Францією окремо, викликало спершу в Парижі нехіть та підозріння, що німецька дипльоматія хоче поріжнити Францію та Анґлію. Але показується, що слушність німецького жадання признано згодом як у Льондоні, так і в самім Парижі.

І справді становище Анґлії та Франції супроти Німеччини досить відмінне. Анґлія має спроможність провадити переговори з Німеччиною цілком вільно і незалежно від якоїсь третьої держави, Франція-ж звязана своїми зобовязаннями супроти Москви та Малої Антанти. Анґлію цікавить в першу чергу повітряна конвенція, почасти римська умова щодо Австрії, і дуже мало східній пакт. Тимчасом деякі політичні кола Франції вважають східній пакт для военного забезпечення Франції не менш потрібним ніж повітряну конвенцію.

Становище анґлійських та французьких політичних кол до московського супермілітаризму також досить відмінне. Коли деякі найбільш засліплені приятелі Москви у Франції вважають кожні і найбільш божевільні зброєння Москви корисними для военного забезпечення Франції, то анґлійська преса висловлює невдоволення, що число военних літаків СССР перевищує майже втроє анґлійську повітряну фльоту вже тепер, і загрожує її перевищити у ще більшій диспропорції у найближчих роках.

Під цим оглядом демонстрація совітської „могучости" на VII. конґресі совітів осягнула результати якраз протилежні до тих, які бажав собі московський уряд. Московський Марс, пан Тухачевський, рішуче перестарався. Оголошена ним статистика зросту збройних сил СССР мусіла викликати занепокоєння у всіх справжніх прихильників миру в Европі та довести яскраво всім і кожному, що ані східній пакт, ані якісь інші пакти з країною, що не знає ніяких меж для свого супермілітаризму, не є доцільні.

І справді, „совітська авіяція зросла від часу VI. конґресу на 330 відсотків, танкетки на 2.475 відс., легкі танки на 760 відс., середні танки на 792 відс." і т. д. (Ізв. 31. І. 35). Так казав пан Тухачевський. І коли його статистиці вірити лише на 38,6 відс., то і в такому разі зріст московського мілітаризму є настільки поважний, що кожний колективний чи двобічний пакт проти СССР є наскрізь оправданий, а кожний пакт з московським урядом є злочином проти безпеки Европи.

Але найбільш жахливою і багатомовною є статистична ревеляція пана Тухачевського, що „военні видатки творять 10 відсотків загального державного бюджету". Ця невеличка цифра доказує яскраво, що в країні невільництва та примусової праці зріст зброєнь нічим необмежений. З цілої статистики московського мілітаризму цю цифру можна вважати найбільш достовірною. Бюджет комісаріяту військових справ справді не потрібує бути великим. Харчі для червоної армії забирається у голодних колхозах у формі державного податку, отже даром. Укріплення від Балтійського до Чорного Моря, якими так хвалиться Тухачевський, переводиться примусовою працею вязнів та увязнених жовнірів. Таким самим способом праці переводиться і будову нових стратеґічних залізниць в Сибірі та Середній Азії, шосейних шляхів в напрямі Паміру, через Даґестан і т. і.

Цілий тяжкий промисл, який був головною журбою пятилітки, через який зруйновано хлі-

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 24

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Я заходив у розмову з людьми в Лаврі, що прибули на прощу. Це були чисті українці, що не вміли добре по московськи, хоч і силувались так говорити.

— Ви, паноньку, мабуть не злішні — говорила мені одна сільська жінка, коли я її переконував, що і пани вміють та говорять по українськи, а не лиш самі хахли. — Невже є така земля, — питалась вона, — де пани говорять по мужицьки?

Очевидно, що там на Україні вона таких панів не бачила і здається, що там їх було дуже небагато.

Ми це бачили ясно і дуже нас це боліло. Моя віра в силу й будучність України була цим підкопана. — Деж та Україна, де той нарід, до якого ми живемо нашими надіями і на якім опираємо наш національний ідеал? — Я старався переконати сам себе, що та московщина — це лиш поверховна поволока, під якою живе український зміст, що скорше чи пізніше вийде наверх. Одначе дійсність цьому противорічила, а з напису на монументі Хмельницького неначе гірка іронія світила: единая, неделимая Росія.

Я не знайшов у Києві тоді того, чого шукав і знайти надіявся. До того не було тоді в місті нікого з наших визначніших українських людей: все повиїздило на ферії і на дачі. Тому з нікким було побачитись і поговорити.

Я був пізнішими роками ще кілька разів у Києві. Раз літом 1899 р., коли виїхав з таким самим відемним враженням, опісля в 1904 р. на ювилею Миколи Лисенка, де вже було воно трохи відраднішe. Був зїзд усієї України, ми бачили багато своїх людей, українську мову чули з усіх сторін; та все ще не було українських часописів та не було видно й українських написів. Було це на самому передодні японської війни, по якій прийшла невелика полекша і для українців. Появилась українська преса та й свідомість національна стала проявлятися в трохи виразніших формах.

Значніший поступ бачив я в 1912 р., а ще більший в осени 1913 р., коли був з кількома товаришами на київській виставі. Тоді вже було чути в повітрі, що щось висить, щось зближається, що під сподом щось вариться і небавком вибухне. Це висіла в повітрі українська революція, що вибухла справді серед світової війни. Вибухла іскра вогню великого, яка довгий час тліла підземним, конспіраційним духом. Україна проявила велику силу, силу нечувану, якої ніхто не надіявся. Але в 1894 р. не можна було про це навіть мріяти.

З Києва поїхали ми до Одеси. По Києві видалась вона нам як місто менше цікаве. Це місто зовсім нове, з характером інтернаціональним конґльомерат усіх можливих націй: москалі, українці, поляки, жиди, німці, румуни, греки і татари. Переважали москалі, мова й написи московські. Вся краса й усе життя концентрується коло моря біля пристані. Там також і найбільший рух. Звідти йде також дорога і на лимани, яких лічнича сила притягає великі громади з цілої Росії. Гарне також побереже над пристанню, з широкою терасою, з якої треба сходити широкими камяними сходами до пристані й моря. Там стоять також найкращі нові будинки, між іншими цікавий міський музей. На тім і кінець! Більше такого дуже цікавого Одеса не має.

Зате стрінув я там громадку українців. Ґуртувалась вона коло нотаря Комара, відомого українського патріота і письменника. Я відшукав його і він запросив нас до свого дому на вечір. Застали ми там громадку українських родин, і був там також на славнозвісний історик Володимир Антонович, професор київського університету, що перебував в Одесі підчас літних ферій на купелях.

(Далі буде.)

боробство та виголоджено міліони населення поневолених націй, служить на три четвертини для озброєння червоної армії, але він не обтяжає бюджету комісаріяту війни: тяжкий промисл має свій власний ресорт і свій власний бюджет.

Сам спосіб обчислення військового бюджету СССР вже цілком вистарчає на те, щоб доказати, що неможливою є якнебудь інтернаціональна контроля большевицьких зброєнь, отже й участь московського уряду в якихось інтернаціональних конвенціях у справі взаємного обмеження зброєнь не має практичної вартости.

Кореспондент „Ізвестій“ п. Жак Садуль зателеграфував до них 14. ц. м.: „Ще вчора рацком Ляваль зробив вашому кореспондентові анальогічну заяву“, анальогічну до заяви зробленої ним в парляментарній комісії закордонних справ, де він мав між іншим сказати, що „ніяких спеціяльних переговорів з Німеччиною не буде, поки не буде підписаний східній пакт“. Повстає питання, чи переговори, які готовий провадити англійський уряд з німецьким, не є „спеціяльні“, чи ці переговори будуть іти без огляду на французькі зобовязання супроти Москви?

Так само пітійською треба вважати очевидно і заяву Ляваля, що „він осягнув у Льондоні признання, що гарантії безпеки та непорушности істнуючих кордонів у Східній Европі творять таку саму життєву необхідність як і на заході“. В дійсності справа виглядає якраз навідворот. Намагання забезпечити кордони СССР на сході Европи (а чомуж і не на Далекому Сході?) є найбільшою небезпекою для мира в Европі. Рівну мірку можна прикладати лише до держав, що під оглядом соціяльно-політичним стоять на більш-менш тімже самім рівні. Ставити СССР на один рівень з великими державами Европи, значить не підносити, а понижувати небезпечно інші держави.

Леґалізація дальшого розвитку большевицького супермілітаризму шляхом якихось міжнародніх умов при цілковитій неможливости реґулювати чи контролювати совітські зброєння, булаб величезною небезпекою для цілої Европи, а примушування держав, сусідніх з СССР, до якихось воєнних умов з ним, булоб насильством супроти них та заохочуванням московського уряду до воєнних авантюр.

М. Данько.

До дискусії на музичні теми.

II

(Докінчення.)

Я далекий від того, щоб зачинати з кимнебудь полеміку на вище наведену тему, бо уважаю, що полеміка тут зовсім зайва. Іде тут про те, щоби вийшло щось позитивного із направи музичного руху. Тимбільше що цей рух (тому, що є розмірно мало виконавців) у нас має доволі скромні розміри. Отже багато лекше перевести найпотрібніші зміни і направу тепер, як чекати, коли буде більше нових виконавців. В цілім концертовім сезоні маємо найбільше три самостійні імпрези з Галичини і закордону, та кілька т. зв. добродійних концертів. Ось і весь наш музичний рух у Львові, який, коли порівняємо його з музичним життям в іншому місті на чужині — видається нам смішно малим. А коли порівняємо фреквенцію на всіх наших концертах (головно самостійних) з фреквенцією за границею — то ріжниця ця повинна нас вразити дуже прикро. Виходить чистий парадокс. Там, де більше концертів — фреквенція велика, а там, де їх є мало... мала. Зовсім навпаки, як можнаби сподіватися. Що робити, щоби це направити? Кожний нехай сам собі на це питання відповість так, як йому подиктує розум і почуття громадянського обовязку супроти мистецтва.

Одно певне, що до часу, коли не направимо тої справи самі, всі наші музичні установи і організації, покликані до поширювання музичної культури не будуть всилі робити цього плянову і з успіхом, бо не мають вони фондів, щоб покривати дефіцити в музичних імпрезах. Треба ствердити, що наше громадянство почувається до обовязку ходити на добродійні концерти і це рахується йому як плюс, але ці концерти дуже часто зі справжньою музикою не мають багато спільного. А вжеж громадянським обовязком кожного, хочби й ляіка є зрозуміти потребу музики і причинитися до її розвитку дещо поважніше і ширше, як дотепер. Секція виконавча СУПРОМ-у взяла під увагу, що на добродійні концерти громадянство часто ходить і виявила охоту зовсім безкорисно допомогти їм. З тією метою повстала порадня для тих усіх установ, що влаштовують якінебудь імпрези.

Переходячи до справи гонорарів виконавців за їхню працю здається мені, що СУПРОМ, ухвалюючи такі гонорарі не зовсім промахнувся. Він виконав лише одну точку свого статуту і виконав її цілком свідомо. Метою СУПРОМ-у є дати своїм членам щось позитивного і забезпечити їх перед визиском. На це істнують усі інші професійні організації, які знаючи свою вартість, хочуть жити життям упорядкованим і обороняти природні інтереси своїх членів. І нічого тут нема дивного, ані злого, що кожний дійсний член СУПРОМУ має право домагатися винагороди за свою роботу. У дотеперішній дискусії на ту тему підносилися голоси, що мовляв, усім музикам безперечно належаться гонорарі і що це ніби загально признається. Тимчасом слід ствердити щось зовсім протилежне. Не тільки, що вимагають від виконавців безплатної роботи, але ще часто, коли він її задурно зробить, не вважають за відповідне дати йому якенебудь моральне вдоволення: подякою чи оголошенням у пресі. Кілько є таких випадків, що люди справді не знають, що такий-то грав чи співав там і там задурно, часто „зробив касу“ установі, і виконав може більшу громадянську роботу як самі організатори свята.

Візьмім хочби під увагу зовсім хибну інтерпретацію ухвали СУПРОМ-у у справі гонорарів. Кажуть що Рада СУПРОМ-у кожного виконавця, який виступить задурно виключить із Союзу Музик і деякі автори тої концепції, не звертаючи уваги на саму суть справи, у дуже прикрій формі ввесь час вперто ідуть на тім конику. Тимчасом Рада СУПРОМ-у ухвалюючи гонорарі свідомо передбачила випадки, коли на бажання дотичної установи чи виконавця буде ті оплати знижувати, або з них звільняти. Щоби не бути голословним, можу на бажання виказати кілько разів вже тепер за останні місяці наші члени за дозволом Ради грали чи акомпаніювали задурно. Було це рівно стільки разів, скільки разів наших членів запрошували до співучасти. А що Рада СУПРОМУ зясувала справу гонорарів як засаду, це хіба нічого дивного. Тож таку саму засаду мають малярі, робітники пера, адвокати, спортовці — словом усі вільнопрофесіоналісти. Тільки ріжниця в тім, що всі вони ту засаду оголосили вже скорше і був час до неї звикнути і набрати пошани.

Навязуючи до слів проф. І. Гриневецького, що „кожний мистець повинен жити з громадою і бути громадянином“ скажу, що справжніми громадянами можуть називатися тільки ті, що поборюючи всі трудноші творять якесь хосенне нове діло, вносять у народ якісь цінности. Вони хотять жити тільки з громадянами, що їх якслід розуміють і помагають у роботі хочби мали нераз й наразитися на втрату т. зв. „популярности“. Справжнім громадянам не залежить на популярности маскованій тільки словами, а на направі відносин у ділянці, в якій наш нарід завдяки своїм громадянам уже трохи задовго не може виказати якогось поступу.

Саме маючи на думці тільки цей поступ, написав я тих кілька слів і звертаюсь до всіх, що хотять виявити охоту забратися разом з нами до великого і важкого діла — відбудови нашого музичного життя.

Роман Савицький.

Основний твір про корпоративізм.

Рим, 18. 2. 1935.

Відомий учений, італійський економіст, проф. *Етторе Льоліні* опублікував працю, про яку можна сміло сказати, що вона є основною працею корпоративної економії*). Основна думка автора, це твердження, що економія не є ніякою абстрактною наукою, наукою непорушних правил, які є у стійнені поза чинниками, що кермують життям людини. Правдиві економісти, ті клясичні економісти, устійнюючи правила і закони економії, ніколи не думали про людину, яка в останній аналізі є головним творцем економічних чинностей; і вони відривалися від людського життя, або устійнювали людину — тип, давали ідеальні системи людського життя, яке було здатне бути педесталом їх, більше, чи менше нісенітних ельокубрацій.

А проф. Льоліні пригадує нам, що дійсність є багато інша, хоч і болюча для нас: людина є пройнята сильним еґоїзмом, який кермує усіми ділами людини. Цей еґоїзм має вплив, послідовно і абсолютно, на економію приватну, національну й інтернаціональну. І саме на цей еґоїзм треба зважати: на цей еґоїзм, якого ні фільософії, ні релігії не зможуть знищити. На ньому треба побудувати нову економію, яка мусітиме дати нам орґанізм, що буде здатний погодити вимоги людського еґоїзму з загальними інтересами. Цим орґанізмом буде мусолінівська корпорація, яка дасть людськости добу рівноваги і злучить, у комплексі гармонійному і міцному, клясу праці з клясою капіталу, розділюючи чесніше й мудріше багацтво.

Ця теорія Льолінія є дуже далека від т. зв. історичного матеріялізму боротьби кляс, бо послугуватися дійсністю, хочби й такою болючою, як отой незаперечний і індивідуальний людський еґоїзм, щоби підняти діло „високої суспільної справедливости“, означає відновити економію в змислі чисто духовому.

Ця праця, що бє в ефимерні замки клясичної економії зі всіма її хибними діяграмами і законами Ґоссена буде належно оцінена економістами всіх народів. Вона, ця праця, стане дороговказом також і тим італійським економістам, які не маючи нагоди проживати в Італії Мусолінія, заходяться обдаровувати молоду корпоративну економію усіми благодатьми тієї чистої економії, яка теперішній людськости дала такого гостинця, як теперішня криза.

Книжка Льолінія поділена на дві частини. В першій частині є звязка критика всяких економічних систем, від історичного матеріялізму Маркса, до гедоністичної економії, від соціял-християнізму, до чистої економіки. А друга частина — позитивна і конструктивна. В цій частині подано постуляти корпоративної економії, вказуючи обєктиви — вже загально знані.

В цій праці Льоліні виявив, що вповні і докладно зрозумів інтерпретацію думки Мусолінія про Корпоративізм.

Ляври Майнарді.

*) Prof. Ettore Lolini: „Dall' Economia classista all' Economia Corporativa“. Видавництво Commentari dell' azioni fasciste — Рим.

—o—

15 жертв землетрусу.

АТЕНИ, ПАТ. Внаслідок землетрусу на острові Креті згинуло 15 осіб.

—o—

Стрілянина у Мадриді.

Таємний самохід зі скорострілом.

МАДРИД, 26. 2. ПАТ. Вчора вечором вулицями Мадриду їхав таємний самохід стріляючи зі скорострілу. Кільканацять осіб і один поліцист ранені. Поліція побоюючись заворушень і замаху негайно обсадила всі важніші і державні будинки.

З природи й техніки.

ГІГІЄНА ЗИМОВОГО ОДЯГУ.

Завданням зимового одягу є передовсім охорона людського тіла перед втратою тепла. Нагий організм людини є пристосований до перебування у температурі приблизно 30 ст. Цельзія. Тому зимою людина мусить витворити собі штучно у своєму мешканні чи то опалюванням чи то одягаючись відповідно таку саму температуру біля свого тіла. У дешім одязі можемо видержати ріжницю температури біля 12 ступнів Цельзія, при більших відхилах мусимо одягатись тепліше. Іншими словами наш одяг мусить применювалися до пір року.

Поведінка осіб, що хотять загартуватись зимою ношенням легкого одягу, зовсім неправильна. Також жінки поступають неправильно, одягаючи зимою недостаточно ноги, хоч одночасно одягають достаточно решту тіла. Хатний одяг повинен бути зимою теж тепліший, ніж літом, хоч перебуваємо в огрітім мешканні, а це з того приводу, що мимо опалювання температура мешкання зимою нижча від температури літом. Крім цього кімнатне повітря стикається завсіди з мурами і долівкою, які забирають багато тепла шляхом проміньовання.

Якщо річ в охороннiй ролі одягу, то тут рішає передовсім його поруватість. А саме порі в тканині виповнені повітрям, яке хоронить перед утратою тепла ліпше ніж волокно, з якого виткана матерія.

Тому зимою треба носити досить обширні одяги з легких і пушистих матеріялів. Вони ліпше охоронять нас перед зимном, ніж більша кількість тісних, густих і збитими верствами наложених тканин. Пушисті светерки і шалі „гріють" дуже добре, хоч вони легкі, тільки тому, що вони порохаті.

Другою прикметою зимового одягу повинна бути його продувність. Організм тратить тепло переважно через парування. Тому одяг мусить мати такі прикмети, які уможливлювалиб парування поту та забезпечувалиб внутрішню верству одягу перед звогченням. Зимовий одяг мусить витворити довкола тіла теплу і суху атмосферу і не сміє перешкоджати постійній виміні повітря, замкненого між верствами одягу. Вправді ця прикмета одягу відграє найважнішу ролю у літі, всетаки треба її вміти оцінити й зимою. І коли шкіри звірят (футра) забезпечують нас перед морозом завдяки своїй непродувності, то при більших фізичних трудах і при витворюванні великої кількости поту, вони нецільні, бо не дають потові парувати і вогка поверхня тіла може тоді значно остудитись.

Одначе інакше представляється річ, коли маємо забезпечитись перед вітром. Тоді непродувний верхній одяг відограє велику ролю, а зате продувний вовняний одяг тоді не вистарчає. При фізичній праці та спортових вправах треба вважати, щоби одяг був продувний та щоби хоронив перед вітром, особливо підчас павзи у фіз. праці. Витворений тоді організмом піт повинен якнайшвидше видістатися на зовні; зате холодний, проникливий вітер не сміє тоді дістатись до поверхні тіла. Німецький гігієніст Рубнер каже, що згадані вимоги (продувність та забезпечення перед вітром) сповняє найкраще одяг, зроблений з однородного сефто з одиноково витканого матеріялу. Напр. на його думку не є вказаним одягати порохату, трикотову сорочку під гладку сорочку, зате є зовсім доцільне одягнути одну, дещо грубшу трикотову сорочку. Також не є вказаним уживати під суконні мужеські камізольки та під верхні маринарки підшивки, яка мало перепускає повітря. Бачимо це найкраще на спортових одягах, які мають замісць суконних камізоль пушисті светери, а спортові сорочки роблять сьогодні з мягких фляннель та трикотових матеріялів. Притім меншу ролю грає тут сам сирівець (вовна чи бавовна). Важніший є спосіб фабрикації матеріялу, бо тільки відповідна структура матеріялу дає найліпшу тепляну ізоляцію.

Розуміється, що найліпше сповнить своє завдання одяг, пристосований до індивідуальних прикмет свого носія та до клімату даного краю.

ДІЛЬНИЦЕВІ ЦЕНТРАЛЬНІ ОГРІВАННЯ.

У Парижі завели перед 3 роками новий спосіб огрівання, що має знамениті вигляди на розвиток у майбутньому. Річ у тому, що ціла дільниця одержує центральні огрівання. Випродуковане у цій централі тепло висилають рурами до поодиноких домів, фабрик тощо. І це тепло можна так само абонувати, як газ або електричний струм. Таким робом запобігають шкідливому діланню димів, маніпуляція при огріванні зредукована до мінімум, а що найважніше цей спосіб дільницевого центрального огрівання значно економніший від центрального огрівання, заінстальованого в поодиноких домах.

У Парижі заклали першу спілку дільницевого центрального огрівання довжини 2 кільометрів біля ліонського двірця. З дільницевої централі тепла висилають гарячу пару під тиском 2,5 атмосфер рурами до поодиноких абонентів. Тепер будують там нові теплопроводи довжини 3 км. В інших містах дільницеві централі тепла достарчають пари під тиском 30 атмосфер, у ще інших гарячу воду при температурі 95 ст. Ц. В Америці аж 168 міст має центральну теплову стацію; зуживають там річно приблизно 5 міліонів тон пари. Таксамо у новітній дільниці Ліону — Віллебан збудували центральну стацію тепла.

ВАРТІСТЬ КОЗЯЧОГО МОЛОКА.

Мало досі цінене козяче молоко перевищує своїми прикметами короваче молоко. Передовсім козяче молоко є зі здоровного огляду зовсім певне тому, що кози майже ніколи не хорують на сухоти тоді, коли ця недуга дуже поширена і шириться щораз більше між коровами (головно на заході). Це стверджують теж згідно урядові викази різниць, де ріжуть одночасно і коров і кіз. Напр. до Парижа доставляють річно 130 тисяч кіз. Ветеринарний інспектор не найшов між ними ні одної штуки, хорої на сухоти!

Якщо річ у хемічнім складі козячого молока, воно має більше білків, товщу та вапу, а менче хльору, ніж короваче молоко. Тому, що кількість білків і товщу рішає про відживну вартість даного корму, відживна вартість козячого молока більша. Вап конче потрібний організмові при поборюванні сухіт, отже в козячім молоці його більше, ніж у коровячім. Зновже ж хльор дуже шкідливий при хоробах нирок. Тому хорі на нирки (нефритики) повинні при молошній дієті пити радше козяче молоко, ніж короваче, яке має 3 рази більше хльору.

Остаточно козяче молоко легче стравне від коровячого.

ЩО ТАКЕ „РАМІЯ"?

Є це рослина відома ще від непамятних часів в Індії та Китаю. Виробляють там з її волокон тканину дуже подібну до шовку, яку вивозять навіть до Англії. Ці тканини були відомі теж і римлянам, бо і сам Вергіль згадує про них. Також літописець Нестор згадує в однім місці, що вітрила волжанських кораблів були виткані з рамії.

Тому, що виріб волокон рамії відбувався досі тільки руками людини, ціна на раміеві тканини калькулювалася дуже дорого. Одначе недавно пощастило віденському хемікові д-рові **Бравміллерові** уліпшити спосіб очищування та виробу раміевих волокон так, що ці волокна сьогодня значно дешевші від бавовни, хоч рівночасно вони тревапіші та гарніші від неї. Сьогодня волокно „рамії" еластичніше і міцніше від льняного на 33 відсотків, а від бавовни і шовку на 25 відсотків. Імовірно рамія стане незадовго дуже пожаданим текстильним сирівцем, створюючи небезпечну конкуренцію бавовні. Особливо заінтересувалася винаходом д-ра Бравміллера одна з південно-американських держав.

А. Л.

З відчитової салі.

„Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка". Софія Яблонська: „З ПОДОРОЖІ ДОВКОЛА СВІТА. НА РАЙСЬКИХ ОСТРОВАХ". 25-го год. 6. веч. саля „Української Бесіди".

Цей другий з черги відчит почала прелегентка від свого виїзду з міста святинь Ангкор до Сіяму. Найбільше уваги присвятила вона столиці Бангок зі своїми славними святинями, повними статуй Будди з таємним усміхом. Звідти виїхала вона через Маляйщину, де серед джунглів мала кілька небезпечних пригод, до острову Пенанґ, звідти на Яву та Балі. Подала барвистий опис тропікальної рістні та краси яванських островів, деякі питомі риси тамошніх звичаїв, сцену з божевільним (амоком) та про вульканн, що вічно загрожують населенню, віть, коли вони віддавна замовкли. Окремо згадала про острів Балі, де голяндці всіма силами підтримують давні звичаї тубільців, маючи на увазі головно туристів, яких притягає екзотика давніх чудних звичаїв.

З Балі виїхала Яблонська до Австралії, що нагадує в неодному у своїх нових містах Англію. За тубільцями тут, як і в Н. Зеляндії, де англійці є кольонізаторами — треба шукати у глибині краю тому, що залишилось їх уже небагато, решта вся засимільована.

Головною метою цілої подорожі нашої землячки були райські острови: Тагіті та острови під вітром Бора-Бора. Саме з тих островів, де вона жила життям тубільців півтора місяця, вивезла найкращі свої спомини. Там приняли її за звичаями маорів, наче члена рідні, привчали до буденних занять, яких головною турботою є придбати собі якнайбільше радости; там повно сонця, тепла, овочів, відживного коріння, у морі безліч риб, якими годуються місцеві мешканці і прегарні краєвиди, які присутні на викладі мали нагоду оглядати на знимках.

Знимки на цей раз вийшли краще, ніж попереднього, завдяки незвичайній чемності власника проекційної лямпи проф. М. Паньчишина, що прийшовши на виклад, сам занявся висвітлюванням знимок. Управа Т-ва зложила йому за це свою окрему подяку.

Увесь відчит пройшов у приємній атмосфері; хоч саля була повна — всі сиділи і після двох годин не було помітно на слухачах ніякої втоми. Прелегентка читала свої враження з дуже доброю дикцією.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Індійські князі на тайній конференції одноголосно рішили, що до проєкту конституції для Індії слід ввести основні зміни.

— На домагання Поль Бонкура, повновласника югославської королеви Марії, директора виділу безпеки у Білгороді Сімонович сконфронтують з арештованими за вбивство короля Олександра.

— Перед палатою громад безробітні уладили знову велику демонстрацію, яку розігнала поліція.

— До Латвії виїхав шеф польського штабу ген. Гонсьоровський. Звідтіля поїде до Естонії та Фінляндії.

— Перед готелем „Вест Енд" у Льондоні комуністи уладили демонстрації, міркуючи, що там опинився канц. Шушніг. Поліція розігнала демонстрантів.

— У стейті Арканзас стейтові законодатні установи скасували прогібіцію дуже невеликою більшістю голосів.

Кораблі жертвою хуртовини.

ЛЬОНДОН, 26 2. ПАТ. Хуртовина, що лютувала на Атлантику, ушкодила в Біскайському заливі два англійські кораблі, яких керми поломила. Французький корабель поплив одному кораблеві на поміч. Про другий досі нема вісток. Ушкодився теж англійський контрторпедовець „Вісерой", що плив із Казабилянки до Гібральтару. Хуртовина ушкодила теж німецький корабель „Европа", що плив із Тунісу до Ротердаму. Корабель, що є біля рога Віляно коло півд. берегів Еспанії висилає сигнали СОС.

—о—

Перегляд військ перед відїздом до Африки.

РИМ, ПАТ. Авас повідомляє з Месини, що там. Вавстрочі відбув перегляд військ, які є в Сиракузах і в Месині. З Месини відїхало 2.600 вояків і 75 старшин.

Новий адміністраційний поділ Сов. України.

„ВУ“ повідомляє: Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету рішила створити 19 нових районів у київській окрузі. Осідками нових адміністраційних осередків будуть: Березань, Бишів, Великополовецьке, Вільшанне, Вчорашнє, Гребінка Ірклїів, Катеринопіль, Корнін, Ладижинка, Маньківка, Миронівка, Мокра Калигірка, Нові Шепеличі, Олександрівка, Підвисоцьке, Ротмістрівка, Уанн і Чоповичі. В чернигівській окрузі створила 20 районів з осідками: Батурин, Ґлинськ, Гремяч, Чернонє, Козел, Комарівка ,Куликівка, Бобринівка, Любич, Нова Басань, Сміле, Сосниця, Срібне, Тупичів, Хильчиці, Холми, Шалигино, Яблунівка, Ямпіль. У харківській окрузі створила 23 районн з осідками: Борова, Ковалівка, Великі Крінки, Петрівка, Вільховатка, Гребінка, Грунь, Зачепелівка, Згурівка, Кигичівка, Коломак, Полтавщина, Лаврівка, Машівка, Покровська Багачка, Завидівці, Сиваче, Синівка, Озеровиривка, Хотин, Шевченкове, Шишаки і Штенівка. У дніпропетровській окрузі створила 20 районів з осідками: Андріївка, Божедарівка, Веселе, Гуляйполе, Іванівка, Кaванка, Котівка, Михайлівка, Новгородок, Новомиколаївка, Перещипине, Петропавлівка, Петрове, Мокрівка, Рождественське, Вальдгайм, Софіївка, Чернигівка, Широке, Юріївка.

В одеській окрузі повстане 20 районів з осідками: Аджамка, Біляївка, Благодатне, Березневате, Володимирівка, Варварівка, Витязівка, Горностаївка, Гайворон, Еланець, Лисаветградка, Мостове, Мала Виська, Нововоронківка, Привільне, Піщаний Брід, Тишківка, Чаплинка, Шіраєво, Янівка.

Перед основною зміною закону про устрій адвокатури.

На день 9. березня ц. р. начальна адвокатська рада скликала на нараду деканів усіх адвокатських палат у Польщі. Темою нарад буде проект зміни закону про устрій адвокатів.

Польська преса пише, що управа коля адвокатів Польщі склала такий проект міністрові справедливости і начальній адвокатській раді про устрій адвокатури.

ЗАМКНЕННЯ ДОСТУПУ ДО АДВОКАТУРИ.

Проект передбачує, що адвокатом може стати той громадянин Польщі, хрустального характеру, який відбув пятирічну практику в суді. Крім того такий кандидат на адвоката мусить мати найменше 3-річну службу на становищі судді, прокуратора, професора або доцента університету, пятирічну практику іспитового урядовця генеральної прокураторії або вкінці 10 років був адміністраційним урядовцем.

Такого адвоката без ніяких додаткових іспитів і практики можуть опісля призначити суддею, прокуратором, нотарем, урядовцем генеральної прокураторії та адміністраційним урядовцем.

Проект касує практику в адвокатській канцелярії і кандидат на адвоката буде змушений практикувати весь час тільки в суді і до того без ніякої винагороди. Справді проект дозволяє в тому часі на одно-або дворічну практику в адвоката, але піддає її під строгий нагляд президента окр. суду. Якщо адвокатський аплікант (так тепер називає закон кандидата на адвоката—прим. Ред.) не зможе найти собі патрона, адвоката, в якого канцелярії він міг би практикувати, тоді сама адвокатська рада призначує йому такого патрона.

Адвокат могтиме заступати в усіх справах перед усіми судами.

ЗАГОСТРЕННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ КАР.

За обосновані провини адвоката дисциплінарний суд припиняє у виконуванні обовязків. Коли дисциплінарна розправа підтвердить провину адвоката, суд викреслює такого адвоката зпоміж списку адвокатів.

Черговий удар для адвокатів обіймає постанова проекту, що новому адвокатові може визначити начальна адвокатська рада місцевість, де такий адвокат мусить найменше 5 років виконувати свою практику.

Начальну адвокатську раду призначує президент Польщі зпоміж адвокатів, яких намітить міністер справедливости. Цей міністер матиме право затверджувати регулямін адвокатських рад. Крім того до начальної адвокатської ради входитиме постійний делеґат міністерства справедливости і делеґати, яких призначать президенти апеляційних судів.

Таким чином над нашими студентами правниками й адвокатськими аплікантами повис грізний меч Дамокля. Коли декани адвокатських рад погодяться з постановами цього проекту — він стане законом.

—o—

Надзвичайні Загальні Збори

Ревізійного Союзу Українських Кооператив.

СОЮЗНІ КООПЕРАТИВИ ПРИЙМАЮТЬ ЗМІН У УСТРОЮ РСУК.

З уваги на конечність зміни статуту згідно з вимогами нового кооп. закону Рада РСУК. скликала на 26. ц. м. надзвичайні Заг. Збори, виключно для того, щоб від своїх членів дістати апробату на конечні зміни.

Велику салю в одному з будинків Маслосоюзу заповнили битком кооп. делегати, що зіхались з усіх закутків краю. (Варто зазначити, що саля „Маслосоюзу“ дуже добре надається для таких зборів і не треба шукати чужих приставовищ. Про це ми сьогодні переконались). Столи преси сильно обсаджені. На салі багато теж гостей, активних працівників кооперації.

В год. 11-ій відчинив Збори голова Ради РСУК. **сен. Ю. Павликовський.** Він привитав присутних, ствердив правосильність Зборів, подаючи до відома, що на салі є 110 делегатів, які заступають 213 союзних кооператив (до години 12.30 число делегатів зросло до 164, що репрезентували 308 кооператив).

На секретарів покликав голова пп. **Фікташа** з Гряди і **Колодницького** зі Стрия. Коли вони заняли свої місця, сен. Павликовський виголосив довшу промову, виясняючи причину і завдання надзв. Заг. Зборів РСУК. Присутні познайомились тепер уже з уст голови з усіми перипетіями боротьби за те, щоби втримати одноцілість кооперативної української організації. Також і неукраїнська незалежна кооперація боролась із тим, щоб не дійшло до частинного зетатизування кооперації. Та це не помогло.

РСУК вийшов найгірше, бо його обкроєно територіяльно і фахово. Бесідник спинився докладніше на обох тих сумних фактах. Спроби, щоб на Кооп. Раді рятувати одноцілість української кооперації, не найшли послуху. Видвигнено, що на заході Галичини і на Волині РСУК. нібито не має традиції. Це очевидно було безосновне, що бесідник доказав багатьома фактами, сягаючи не тільки до історії останніх літ, але теж до часів передвоєнних. Особливо багато уваги присвятив він півн.-зах. землям, до яких РСУК має найбільше моральне право.

Друга засаднича вимога — це фахове обкроєння РСУК. Це було менше болюче, ніж перша вимога, проте і ця вимога викликала велике невдоволення серед українських кооператорів.

Бесідник обговорив ще інші вимоги нового кооперативного закону, відомі вже з преси.

Коли появився розпорядок з 31. жовтня 1934, вся українська публична опінія заворушилась. Інтервеніювали всі авторитетні українські чинники, але безуспішно. Через те доводиться піддатись вимогам звуження діяльности РСУК, піддатись диктатові влади. Вислідом того є новий статут, над яким сьогодні мають Збори дискутувати.

Рада РСУК вибрала статутову комісію, яка цей статут опрацювала.

Голова сен. Павликовський прохає, щоби Збори оцінили працю політичних і кооперативних чинників, яка йшла в напрямі відвернення нещасть, що звалились на нашу кооперацію. Прохає теж, щоби присутні уважно поставились до змін у статуті, які будуть тут представлені і все тямили про те, що їх накинула нам конечність.

Після сен. Ю. Павликовського забрав голос пос. **О. Луцький,** займаючись ще раз положенням, у якому найшовся РСУК і наша кооперація, при чому подав ще багато маловідомих деталів.

Треба підкреслити, що оба реферати (сен. Павликовського і пос. Луцького) були глибоко продумані, багаті фактами, хоч — до речі — болючими. В деяких місцях цих рефератів слід не було зворушення бесідників. І це не дивне, Прощались вони остаточно з тим, що було частиною їхнього „я“, їх, як довголітних кооперативних діячів.

Короткий зміст його промови ось-такий:

Повних 10 літ мали ми змогу працювати на основі кооп. закону з 1920 р. Давав він повну волю проявляти господарську думку на кооперативній царині. За тих 10 літ утворив наш нарід поважну госп. організацію. Ми поставили велику сітку кооператив для заг. закупу і збуту, ми поставили кількасот кредитових кооператив; врешті поставили поверх 100 Українбанків. Ми утворили взірцеву молоч. кооперацію. Ми поставили споживчу міську кооперацію, тощо.

Кооперація стала хребтом національного життя.

Першим великим ударом була пацифікація, яка знищила багато кооп. добра. Та кооперація була вже сильна. Ми стратили матеріяльно багато, бо пів міл. золотих, але нічого більше.

Дальші удари впали на Волині в дубенському повіті. Влада почала приноровлювати до української кооперації спеціяльні приписи промислового закону, будівельних і санітарних приписів, опечатуючи масу наших кооператив. Ішло про те, щоб таким способом змусити волинські кооперативи виступити з РСУК. Та волинські кооператори трималися міцно організаційного центра української кооперації, приймаючи на свою голову всі удари.

Інтервенції РСУК не помагали. На півн.-зах. землях почали організувати кооперацію на інших засадах, а саме: на селі є крамниця, як частина міської кооперативи. Там господарями не були вже ми і не нам сприяли обставини.

Врешті станули ми перед новим законом, який впровадив контролю держави в кооп. життя. І в році, коли РСУК святкував своє 40-ліття в 1934 р., мусіли ми зголоситися знову по право ревізії.

Бесідник представляє з багатьома подробицями різні перипетії з новим кооперативним законом і хід інтервенцій з української сторони. Врешті подиктовано РСУК-ові 12 пунктів, які мусять бути змінені у його статуті.

Великі зміни полягають у тому, що діяльність звужена до 3 воєвідств, що ревізори мусять бути затверджені предсідником Кооп. Ради і що в Раді РСУК мусить засідати представник Хліб. Палати.

Бесідник зясував врешті устроєві зміни, що йдуть тепер у світі і зближаються в Польщі і вказав на те, що ці зміни вимагають перш за все сильних характерів з нашої сторони.

Не вдались заходи в тому напрямі, щоб РСУК задержав бодай культурно-патронатські права також на землях, що їх від РСУК відірвано.

При зміні статуту виринула думка в кооп. суспільстві змінити теж з власного бажання дещо в статуті. Дещо взяли ми під увагу, а справу дирекції (1 директор, а решта начальники відділів) залишено отвертою.

Після цієї промови посол Луцький починає відчитувати новий статут, коментуючи поодинокі його параграфи. Зараз при 1 § голова сен.

Ю. Павликовський пропонує, щоби з уваги на великий матеріял дискутувати і голосувати над кожним параграфом зокрема.

Голос забрав **пос. Матчак**, який запримітив, що бодай коротко треба торкнутись того, що було сказане пос. Луцьким. Зазначує, що ніякого апокаліптичного наступу в світі нема і з тим зміни в кооперативному житті нічого спільного не мають. На це вияснює коротко свій погляд пос. Луцький, після чого дискусія повертається знову до мериторичного ходу.

Параграф за параграфом з нового статуту відчитує дир. О. Луцький, пояснюючи евент. зміни і над ними дискутують присутні (найбільше пос. Матчак), вносячи ще від себе деякі поправки. Після дискусії гол. Павликовський піддає окремі параграфи під голосування присутніх, приймаючи й суттєві зміни.

Дуже широка дискусія розгорілася при ухвалюванні § 44, що нормує склад Дирекції і її вибір. По думці референта пос. Луцького і більшости статутарної комісії Дирекція Союзу має складатися з 3 членів і 2 заступників, при чому Рада або Загальні Збори можуть кожного часу відкликати або цілу Дирекцію або поодиноких її членів. Думку меншости заступав пос. інж. Білинський у тому напрямі, що Дирекція Союзу має складатись від одного до 3 членів і повинна бути вибрана на 3 роки. В цій справі промовляло кільканацять учасників, м. ін. пос. Білинський, пос. Матчак, проф. Сабат, дир. Мартюк, дир. Палій, дир. Станимир, п. Галушка, д-р Когут, д-р Бараник, п. Ґула, п. Гусаківський, д-р Стахів і вкінці пос. Луцький.

Після тої дискусії приступлено до голосування, яке поділено на дві частини. В першій частині голосовано в справі складу Дирекції Союзу. Листа присутних виказувала 166 осіб, які заступали 310 кооператив. Підчас голосування заявилось за внеском пос. Луцького, себто за 3-членною Дирекцією, 83 присутніх, які віддали *168 важних голосів;* проти було 36 присутніх, що віддали *79 важних голосів;* 47 осіб у часі того голосування на салі бракувало.

В другій частині голосовано в справі вибору Дирекції Союзу. За внеском пос. Луцького заявилось 66 присутніх, які віддали *142 важні голоси,* за внеском пос. Білинського, щоб Дирекцію вибирати на 3 роки було 41 присутніх, що віддали *85 важних голосів;* на салі бракувало тоді 59 учасників.

Таким робом § 44 пройшов у стилізації, запропонованій іменем більшости статутарної комісії пос. Луцьким.

В дальшій черзі Збори приймали чергові §§ зміненого статуту РСУК (всіх §§ є 68).

Год. 6.30 Збори тревають без перерви далі.

Преосв. Йосафат у папи.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 26. 2. КАП. У суботу папа приняв на авдієнції перемиського епископа Йосафата Коциловського.

—o—

Безробіття в Зл. Державах.

ВАШИНГТОН, 26. 2. ПАТ. Згідно з півурядовими даними було безробітних у грудні м. р. 10,830.000. Професійні союзи нараховують безробітних на 11,329.000 осіб.

Сутичка індійської піхоти з тубільцями.

ПЕШАВАР, 26. 2. ПАТ. У північно-західній Індії прийшло до сутички між відділом індійської піхоти й одним із місцевих племен. У сутичці тубільці мали 10 убитих і ранених. Із війська був один убитий, три ранені.

—o—

Китайські комуністи облягають католицьку місію.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 26. 2. КАП. Інститут закордонних місій в Міляні одержав телеграму з Гань-Чунь-Фу, що відділ китайських комуністів, майже 70.000 людей, уступаючи під напором війська ген. Лінь-Сіянь, обложив місцеву місійну станцію. В станції тій крім багато вірних є 20 льомбардських місіонарів. Китайський уряд вислав військо на поміч місії, та побоюються, що урядові війська не прийдуть впору.

—o—

Затонув корабель з прогульковцями.

НЮ ЙОРК, 26. 2. ПАТ. Недалеко острова Санта Лючія, з архипеляґу Малих Антилів на Карайбськім морі потонув корабель з прогульковцями. 6 осіб потонуло, 74 врятували, про 22 особи нема вісток. Корабель потонув від переватаження.

Буджетова дискусія в сенаті.

ВАРШАВА, 26. 2. ПАТ. Буджетова дискусія у сенаті протягнеться до 5. березня ц. р. На дискусії призначили 23.05 годин. *Для сенаторів Української Парляментарної Репрезентації припадає 1 год. і 20 хвилин,* для сенаторів з ББ 9 годин 45 хв., ендеків — 3 год., людовців — 2 год. ППС — 1 год. 40 хв., Христ. Дем. і НПР 1 год. 2 хв., німців 1 год.

Завтрішнє пленарне засідання сенату буде присвячене загальній дискусії над буджетом. Засідання починається в 10-ій год.

—o—

Чотири нові податкові закони.

ВАРШАВА, 26. 2. ПАТ. Скарбова комісія сойму приняла в другім і третім читанні проєкти: 1) закону про стемплеві оплати, 2) закону про податкові залеглости, 3) проєкт новелі до закону про доходовий податок і 4) зміну розпорядку президента про розбудову та господарський розвиток Ґдині.

Бої з повстанцями у Уруґваю.

БУЕНОС АЙРЕС, 26. 2. ПАТ. У Монтевідео поліція викрила тайні склади воєнних матеріялів. Тому уруґвайський уряд приказав арештувати кільканацять політичних провідників. Військо стоїть у поготівлі, в державі проголосили строгу телеграфічну і поштову цензуру. В кількох місцевостях Уруґваю дійшло до боїв між повстанцями і військом. Супроти грізного положення у державі уруґвайський уряд зажадав від конґресу надзвичайних повновластей.

Комуністична централя в Сирії.

ТЕЛЬ-АВІВ, 26. 2. ПАТ. Сирійські часописи пишуть, що поліція викрила у Бейруті комуністичну централю під проводом д-ра прав Руфорік Роде аль Факані, який недавно вернувся з Москви, де перейшов вишкіл для аґітаторів.

—o—

Бомбові замахи.

ГАВАНА, 26. 2. ПАТ. У бюрі дирекції поліції в Капаґей вибухла бомба, від якої згинуло дві жінки. Друга бомба вибухла в будинку ґубернатора.

НОВИНКИ

— **Спортові Вечерниці** получені з роздачею нагород за І. Зимові Запорожські Ігрища відбудуться 3. березня (неділя) ц. р. Початок в год. 21. в салі Р. Касина — Рутовського 22/II. 1028

— **Знаменитий засіб на апетит** — це смачні, добірної якости сироварські вироби „Маслосоюзу“. Поруч того постачають цінні й необхідні для нашого організму складники. Конкуренційна обнижка цін, яку Маслосоюз перевів, завдяки подвоєнню збуту — уможливить тепер якнайширшим колам населення споживати у збільшеній кількості — цей для нашого здоровля такий цінний продукт. Про якість і дешевість сирів переконаєтеся в котрійбудь крамниці М. С. 1026

— **Виставу У. С. С.** В Українському Національному Музею, що пройшла з таким великим успіхом, замкнено 25. ц. м. в понеділок. Виставу перевозять до Станиславова, де її на днях відкриють. Станиславів та наше Підгіря будуть мати змогу гостити тим чином у себе збірку стрілецьких памяток, яких історично-документарна цінність є просто величезна. Надіємося, що вистава пройде з неменшим успіхом, як у Львові. — Годиться при тім зазначити, що вистава буде доповнена експонатами, що їх удалося ще дістати управі вистави, між иншим оригінальними інсигніями „Ордену Залізної Остроги“, які до цього часу зберігались на провінції.

— **Новий адвокат у Балигороді.** В перших днях лютого відкрив у Балигороді адвокатську канцелярію мец. Василь Скрипчук, перенісшись з Грибова. Побіч канцелярії мец. М. Зенькова буде це друга українська адвокатська канцелярія в Балигороді і слід сподіватись, що довколишня українська інтеліґенція не занедбає повчити місцеве українське населення, що й у відношенні до своїх адвокатів треба теж придержуватись клича „свій до свого“.

— **Новий український часопис.** У Коломиї з датою 24. лютого ц. р. вийшов новий український двотижневик „Рідний Грунт“. Двотижневик редаґує колеґія, за редакцію відповідає Володимир Марчук.

— **Масові ревізії в Жидачівщині.** В селі Кі... пов. Жидачів перевела поліція перед кількома днями масові ревізії серед селян і місцевого пароха. Причини ревізії невідомі.

— **Львівська хроніка.** У фабриці паперу Грінберга „Папетерія“ при вул. Б. Йосельовича застрайкувало 45 робітників. — Повитуху Антонину Козульову, що виконала дві недозволені гінекольоґічні операції й спричинила смерть своїх пацієнток, засуджено на 3 роки вязниці. — В. Рапелю із Замарстинова засуджено на 8 літ вязниці за фальшування монет. — На Знесінню поїзд наїхав на віз В. Сирого із Жовтанець і вбив коня. — Суд засудив на 7 місяців вязниці з припиненням виконання кари Авр. Гольда зі Золочева за це, що підробив свідоцтво для одержання концесії на електротехнічну фірму. — Маґістратське авто потрутило на Галицькій вулиці жінку невідомого назвища. Тому що вона зазнала стрясення мізку забрали її до шпиталю. — У каварні „Бельві“ поліція арештувала В. Ліськевича та Ст. Андагазого, бо вони не хотіли заплатити рахунку та відгрожувалися револьвером.

— **Присуд на палія.** Перед коломийським судом присяжних відбулася розправа Ілька і Параски Ворощуків з Ганковець пов. Снятин за підпал. Ще в грудні 1933 р. вибухла пожежа в хаті Марії Бойчук і знищила цілу загороду. Поліція довідалася, що вогонь підложив Ілько Ворощук, громадський вартівник, за намовою своєї жінки. В слідстві він зізнав, що не мав у хаті чим палити і жінка хотіла скористати з недопаленого згарища. В селі оповідали, що Ворощук з власного почину підпалив хату Бойчукової, щоби жінка не сходилася там з парубками. На розправі свідки зізнали, що Ворощук є не сповна розуму, бо їв сиру бульбу, яйця зі шкаралупою а навіть миши. Зате Ворощукова оповідала, що чоловік часто її бив, отже вона мусіла хоронитися до сусідки Бойчукової. Розправа скінчилася тим, що Ворощука засуджено на 2 роки вязниці а його жінку увільнено.

— **Краєва хроніка.** В Микуличині пов. Надвірна повстає окружна електрівня, що буде доставляти електричної енерґії для всіх літнищ положених у доріччі Пруту. — В Чукві пов. Самбір згоріли 4 доми і 11 стоділ наслідком необережности з вогнем. — В Сільці біля Перемишля кинувся до Сяну якийсь мужчина і на очах людий втопився. — У Дрогобичі 10-літній І. Головкевич підчас епілептичного нападу скинув з кухні горнець росолу. Тяжко попареного забрали до шпиталю.

— **Грабіжники перед судом.** Перед стрийським судом присяжних відбулася розправа проти шайки грабіжників, що непокоїла цілу околицю. Засуджено: Йос. Недзвецького на 8 літ, Ів. Цапяка на 5, Ів. Гупала на 3, Павла Яремка і Брон. Візновського на 1 рік вязниці. Трьох обвинувачених звільнено.

— **Пішки по Европі.** До Турки прийшли із Чехословаччини два естонські студенти, Вальтер Крінц і Вальтер Дорітіс, що відбувають пішу мандрівку по Европі. З Турки вибралися в дальшу дорогу до Львова.

— **Князь Монако на ловах.** До Несвіжа приїхав на лови кн. Монака. Лови уладжує кн. Альбрехт Радзівіл. 24. лютого полювали на вовки в Окінчицях біля Столпців, а 25. була облава на диких кабанів у Лунинеччині.

— **З Польщі.** Робітники фабрики радієвих приладів розпочали італійський страйк. — В передолімпійськім шаховім турнірі в Лодзі перше місце здобув Фрідман, шаховий мистець зі Львова. — В Закопанім наїхав на дерево лещетар зі Львова Адам Токарж і так розбив собі голову, що перевезений до шпиталю бореться з смертю. — Найвищий суд затвердив смертний присуд на Гаврила Чехору, що вбив городського суддю в Тарнобжезі.

— **Тайна Сфінкса.** Відомий єгипетський археольоґ Селім Гассан видав книжку, в якій розяснює тайну Сфінкса, що стоїть біля пірамід. На просторі 600 ярдів від нього веде підземельний коридор до другої піраміди, відомої як піраміда Чефрена. Сфінкса вибудували трохи пізніше після цієї піраміди. Підземельний ко-

таїнник вів до храму, що звався храмом Сфінкса, а під Сфінксом були вибудувані галерії з гробницями. Всі гробниці, які відкрив Гассан вирізьблені в скелі. Тут лежать мумії цариці Регетри, княжни Геметри і князя Івира. При могилі цього князя стоять дві його статуї, але вже без голови. З написів довідуємось, що Івир був міністром суспільних робіт. Стіни гробниці княжни Геметри розмальовані прегарно; бачимо там образ княжни серед своїх дітей.

— **Весняні бурі.** Над західною Угорщиною перейшла нагальна градова буря з громами. Подібні вістки наспіли з Англії, де, особливо в Шкотії, впали сніги.

— **Як довго можна витримати без повітря?** У Парижі один спортовий клюб зробив спробу, як довго людина може не віддихати. 22-ох змагунів на знак вистрілу пірнули з головами під воду в басейні. Переможець побив дотеперішній рекорд і витримав під водою 2 хвилини і 38 і пів секунди. Дотеперішній рекорд американця був менший на 31 секунди.

— **Загальний обовязок відтискання пальців.** Від кількох літ появлялися голоси в пресі, що в Америці прийде до заведення загального обовязку відтискання пальців усіх громадян. Це злекшить розпізнання людини, якщо на неї паде підозріння. Над тим клопотали собі голову в першу чергу іміграційні урядовці, щоби в той спосіб виловити тих, що неправно прибули до Злучених Держав. Тимчасом нюйорська поліція почала цю практику від кого іншого. Директор поліції вислав тисячі листів до визначних людей, головно тих, що мають свої авта, з проханням, дати відтиски своїх пальців. Це на те, щоби можна розпізнати особу, коли трапився нещасливий випадок. Деякі люди домагалися самі такої практики вже здавна. Коли визначні одиниці піддадуться новому „проханню" добровільно, нюйорська поліція надіється, що вже незабаром прийде до загального обовязку відтискання пальців, і то всіх.

— **Скільки продукують раду на землі.** В природничому музеї у Відні виставили більшу частину відомих досі радіоактивних мінералів і вже відомі радіоактивні елементи. На першому місці, де найшли рад, у Йоахімсталю видобули від 1896 р. досі тільки 45 грамів раду. В цілім світі видобувають 700 гр. раду. Майже половина раду припадає на Злучені Держави Америки. Сьогодні видобувають рад майже тільки бельгійці у „радовій фабриці", у бельгійському Конго, де 1913 р. вперше видобуто рад. Давніше треба було переробити тільки 10.000 кг. руди, щоби здобути один грам раду. Тепер треба переробити 30.000 до 40.000 кг. Хоча працюють найновішими способами, до здобуття одного грама цього найціннішого елементу на землі треба вісім до девять місяців. Бельгійська фабрика може здобувати річно 60 гр. Та для цієї кількости нема збуту на землі. Тому видобувають багато менше. В 1933 р. добуто в Конго кругло 25 гр., а в Йоахімсталю 3 грами.

— **Урядовець, що бачив і чув багато.** У французькому міністерстві закорд. справ пішов на пенсію урядовець Деосасір, що мав становище старшого пристава. За останніх 30 літ ходив він у фраку, носив на собі ланцюшок зі срібною медалею і святочно впроваджував до кабінету міністра всіх гостей. Деосасір бачив 56 міністерських криз і служив 23 міністрам закордонних справ. Про кожного з них уміє він оповісти якусь анекдоту: „Раз бачив я, як у передпокою міністерства генерал Мішель не хотів подати руки міністрові війни Мессімі. 2. серпня 1914 р. чув я як Ізвольський сказав австрійському послові: „Хочете війни, будете її мати". Того самого вечора бачив я, як німецького посла фон Шена, що привіз проголошення війни, супроводили чемно в міністерстві...

— **Ріжні вістки.** Еспанський посол передав президентові Масарикові великий хрест державного ордеру еспанської республики. — З приводу 25-ліття від смерти Толстого у Совітському Союзі вийдуть в осени 4 нові почтові марки. — У Манілі підписали святочно конституцію Филипинських островів; один делегат поклав підпис власною кровю. — Цьогорічний туристичний сезон в Австрії був найкращий від війни; англійців було там на 76 прц. більш як мин. року. — У Болгарії випустили з вязниці коло 44 македонців; сотня ще сидить. — Із Ташкенту повідомляють, що в ріжних місцях Таджікістану відкрили золотодайні піски. — У Зл. Державах 5 міл. родин живе підмогами, які дістає від уряду. — Гітлер установив нове відзначення для громадян Альзації та Льотарингії, що підчас війни боролись у рядах німецької армії. — У день свого 50-ліття оженився вдруге славний франц. комедіописець і актор Саша Гітрі з 25-літньою акторкою Жакеліною Делюбак. — Число безробітних у Франції перевищає пів міліона. — В Туреччині, на Креті і в Єгипті давея чути землетрус. — Італійські залізниці закінчили рік з дефіцитом, що доходить до півтора міліярда франків. — Збірку образів, звернених совітським урядом Румунії, оцінюють на 90 міл. франків. — Над Піявою (Італія) вибухло гарматнє стрільно, що лежало з часів світової війни. Багато є вбитих і ранених.

— **Дещо про добру каву.** Кожна господиня зрозуміє те, що до доброї кави належить добра приправа. Не є це байдуже, якої вживаємо приправи до кави. Вироби фірми Генриха Франкка Сини А. С. Правдива Франкка приправа до кави і солодова кава Кнайппа є знані, завдяки своїй якости та видатности і на ці вироби звертаємо увагу наших читачів.

— **Чи кожна дитина може подолати завданням школи?** Декотрі діти приходять до школи свіжі, відпочаті, здібні розуміти лекції, інші з почуванням страху перед усім спільним зі школою і наукою. Часом це діти не менше здібні, Вони тільки фізично слабші. Їх нерви дуже скоро відмовляють послуху — дуже скоро мучаться. У таких випадках треба дбати про те, щоби снідання дитини містило в собі, крім необхідних для розвою його організму відживних субстанцій, збільшену скількість чинних вітамін та лецитини, такої важної для нервової системи. Найкраще відповідає цьому завданню вітамінова відживка „Овомальтин", яку подають на снідання шкільній молоді на цілому світі. Коли додамо 2—3 ложечки Овомальтини до молока або кави дістанемо дуже смачний, легкостравний відживний напій, який зміцнює організм дитини підносить її самопочування і влекшує їй працю.

——o——

Дивогляди.

ЇЖАК ПЕРЕВЕРТАЄ АВТО.

Один автомобілевий нещасливий випадок на дорозі до Асті (Півн. Італія) мав досить оригінальну причину. Авто наїхало на їжака, що пробив гуму коліс. Наслідок: авто перекинулось у рів, одна особа — радник з Кремони убитий.

ЯКІ ЗВІРЯТА РОЗУМІЮТЬСЯ НА КІНІ.

У зоольогічному саді в Ню Йорку переводили проби, які звірята реагують на те, що діється на екрані. Вибрали тему з життя звірят. Виявилось, що льви, тигри, пантери, що сиділи як глядачі „знюхали" відразу, що це тільки образки і не звертали на них ніякої уваги. Зате коні, кози, птахи та пси стежили за рухами звірят. Малпи поводились майже так само як деякі — вибачте за слово — кінові гості.

Із судової салі.

ЩО СКАЗАВ ОДИН ПОЛЯК ПО ПЯНОМУ.

Як повідомляє „Дзєннік Бидґоскі" (ч. 17.), перед хойницьким окружним судом на виїздовій сесії в Косцержині відбулася сенсаційна розправа проти правного дорадника Ґоньча з Косцержина. На основі акту обвинувачення до поліцистів, які його арештували, казав, що **„Перацкі зґінол з наших ронк. Такіх як он зґінє венцей, а доперо з їх крві вирośнє ржонд народови".**

Обвинувачений перед судом до вини не признався, мовлячи, що взагалі не знає, чи в подібний спосіб висловився, тому, що тоді, коли поліція переводила ревізію в його мешканні, був цілком пяний, бо цілий день пересидів по ресторанах. На доказ свого твердження обвинувачений подав цілий ряд свідків, м. ін. також сторожа міської вязниці, який мав зізнати, що обвинувачений на другий день рано після цілонічного побуту у вязничній келії ще не був зовсім тверезий. Одначе суддя відкинув внесення на переслухання відводових свідків, а зате поліцисти потвердили вповні зміст акту обвинувачення.

Ґоньчу засуджено на 8 місяців вязниці без припинення виконання кари. Засуджений з місця заповів апеляцію, що мало цей наслідок, що апеляцію зголосив теж віцепрок. Вандке, який зажадав теж арештування засудженого. Суд прихилився до цього домагання і засудженого відправлено зі салі розправ до вязниці.

——o——

З концертової салі.

КОНЦЕРТ І. СИНЕНЬКОЇ-ІВАНИЦЬКОЇ.

Переїздом з Праги на Буковину, наша відома співачка п. І. Синенька-Іваницька затрималася кілька тижнів у Галичині і дала тут низку концертів. У Стрию відбувся її концерт під фірмою „Рідної Школи" 17. лютого ц. р. Співачка виступила з програмою, зложеною з кількох видатніших оперових арій Верді, Маскані, Россіні, Боїто, та сольосплівів українських композиторів: Лисенка, Стеценка, Степового й Н. Нижанківського.

Іваницька — мягкого тембру ліричний сопран. — має широкий голосовий діяпазон, із спеціяльно гарним забарвленням долішніх тонів. Особливо визначається доброю вокальною технікою (філювання звуку, піяно, рухливість і музична рутина, подання кольоратурних моментів, вправа дикція). Виконання музичне й культурне, про що вже у нас нераз писалося, тільки інтерпретація деяких творів трохи за свобідна. При фортепіяні проф. М. Байлова.

На жаль, публика цілком не дописала. І нема для неї оправдання, бо і сама співачка і фірма „Рідної Школи" повинні були притягнути хоч мінімальну скількість слухачів. Кажуть, що був недавно в Стрию театр Тобилевича, конкурс сільських хорів і що громадяни „вишасталися" з грошей. Але напередодні концерту Іваницької було битком набито і буфет також добре відходив. Хтож тоді повинен підтримувати нашу музичну культуру?

З. Лисько.

З кіна.

КІНО „СВІТ": „НІЧ ЧУД".

„Ніч чуд" — французька фільма, що має за тему видужання хлопчини, сина батька-безвірника, в Люрді та ярко виказує ріжниці між родиною, в якій панує віра й родиною, що живе нинішнім, модерним життям. Сцени, коли мамця бавиться в барі, а дитина випадає з вікна, каліцтво дитини і її розпука — представлені дуже реалістично, гра малого артиста зворушує до сліз. Ефектовні теж фрагменти з походу в Люрд, зокрема вночі. Це одна з тих рідких фільм, в яких є менше поцілунків і нагого тіла а зате більше змісту та педаґоґічних вальорів і тому, коли у всіх кінах Львова справді посуха на добру фільму, варта її побачити. Додаток ПАТ-а теж цікавий.

(а).

Дописи.

КОМАРНО.

Свято Крут. На спомин 17-их роковин бою під Крутами влаштувала філія „Просвіти" в Комарні дня 3. II. п. р. величаве свято-академію в салі Т-ва Задаткового в Комарні, яка ледви помістила учасників. Це перша від кількох літ імпреза, в якій гремяльну участь взяла околиця Комарна. Не зважаючи на снігові, прибули на це свято численно громадяни: Клипка-Якимчиць, Лівчиць Підвірниця, Татаринова, Ріпна (враз зі своїм священиком о. Іваславським який перший почав у москвофільськім досі селі українську культурно-національну працю), Монастирця, Конюшок Тулиголовських і Королівських (враз зі своїм священиком о. Тиминишином). З Комарна прибула гремяльно молодь та інтелігенція. Як звичайно, так і цим разом замітна була на святі відсутність старшого міщанства, яке любить чванитися своїм патріотизмом; дивно також, що не зважаючи на повідомлення, не прибув ніхто з сусіднього коло Комарна села Березця. В програму свята входили: промова студ. З. Тершаківця, продукції муж. хору (26 хлопців) з Татаринова і Підвірниця під батутою М. Росяка, мішаного хору з Комарна під батутою Л Карабіна, 2 декламації (П. О. Коморовської і М. Росяка), жіночий терцет „Баркарола" в супроводі оркестри, сольо скрипкове Л. Карабіна і живий образ. Видко було цим разом добру підготовку свята, тому виконання точок програми було гарне і свято це лишило по собі якнайкраще враження. Успіх моральний і матеріяльний свята дуже гарний. Таксамо повинна філія „Просвіти" при участи хорів читалень приготовити як слід найближче свято роковин смерти Тараса Шевченка.

ПЕРЕМИШЛЬ

Збори філії „Просвіти". Філія „Просвіти" відбула свої річні загальні збори дня 19. II. На збори при лихій весняній погоді прибуло 131 осіб, відпоручників 57 читалень і членів філії. Проводив голова д-р Микола Хробак. Звідомлення членів виділу за 1934 р. було наскрізь річеве. Філія обєднує 100 (сто) читалень „Просвіти". Всі майже читальні в звітовому році перелюстровано силами двох урядовців філії, членів виділу та студентства. Уладжено дві сотки поїздок і пять анкет. Позитивне явище: філія зуміла завести у видатках самовистарчальність під оглядом грошевих витрат і не слід взяти під увагу іншим нашим товариствам. Всі справи з владою полагоджували читальні через філію за винятком двох, котрі напятнував голова прилюдно за недисциплінованість. Дискусію ведено ввесь час дуже ділову під кутом життя і потреб Просвіти. Головною журбою всіх приявних була пекуча потреба бібліотек і розрухання організованого освітнього життя в Дубеччині й Динівщині. Рішено перевести силами філії ударну кампанію за даровою книжкою „на захід" та підшукати джерела удержання урядовця-освітника для наших окраїн. Вибрано новий виділ, зложений з одиниць з ініціятивою до праці і розбудови. Нема сумніву, що по році побачимо найкращі успіхи освітніх зусиль, які за останній рік нагадують собою часи о. Вол. Зубрицького — зразкового освітнього організатора.

Я. Ой.

——o——

Спорт.

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ДЕНЬ ЮНІОРІВ У ВОРОХТІ.

Згідно з наперед наміченою програмою Філія К. Л. К. у Ворохті перевела 24. лютого ц. р. треті лещет. змагання в бігу на 4 км. і 8 км. та перший конкурс лещет. скоків для юніорів. Не зважаючи на тяжкі снігові умовини, стартувало 18 малих верховинців-гуцулів, котрих поділено на групу старших від 15 до 17 літ і групу молодших від 12—14 літ.

У групі старших на 8 км. добув перше місце **Іван Мочерняк**, с. Мих., літ 16, в часі 49 мін.; а в групі молодших на 4 км. переміг **Кувійчук Михась**, літ 12, в часі 25 мін. і 10 сек.

Пополудні відбувся для них на малій провізоричній скічні перший конкурс скоків, у якому взяло участь 14 малих хлопців. Перше місце і тут заняв **Мочерняк Іван**, с. Мих., осягаючи 12-метрові скоки, при дуже гарнім стилю. 2) Будзуляк Олекса с. Ю., 3) Дедечук **Федір**.

Ці змагання відбувалися під протекторатом відомої першунки краю п-і Нуни Говикович Рожанківської, заст. голови централі К. Л. К. дир Панькова Вол. та органів референта К. Л. К. інж. Рожанківського Вол., що на той день прибули до Ворохти лещетами зі Славська.

Організація змагань взірцева. Судіювали голова Мочерняк Василь, заст голови Бойчук Мих., і секретар Мочерняк Іван, с. Д., скарбник Росінський Дмитро і справник Ткачук Олекса.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ К. Л. К.. В БЕРЕЗОВІ НИЖНІМ.

Філія К. Л. К. в Березові Нижнім, пов. Коломия, відбула 3. лютого свої перші лещетарські змагання в бігу на 8 км. У змаганнях взяло участь 15 членів місцевої філії (в т. м 5 юніорів) і 3 членів філії К. Л. К. з Космача. Перше місце в часі 48 мін. 45 сек. добув **Пука Кіфяк** (К. Л. К., Космач). 2) Мих. Геник, с. І., 3) Мик. Симчич, 4) Антін Строменцький, 5) Мик. Арсенич, с. Вас. В групі юніорів переміг **Ільницький Степан** у часі 54 мін. 42 сек. Судіювали: д-р Ткачук Д. і м-р Печерський з Яблонова та Геник Мих. з Березова. На мету зійшлося велике число людей з усіх доокодичних сіл і всі дуже цікавилися змаганнями.

Цієї зими філія в Березові Н. під проводом енергійного голови Антона Арсенича проявляє дуже живу діяльність. Улаштувала кілька прогульок до Космача, Яблонова, Микуличина і інших місцевостей, а в днях 19.—0. лютого ц. р. відбувся дводенний курс їзди на лещетах, на котрім учив Василь Мочерняк з Ворохти. Є оправдана надія, що звідси вийдуть дуже добрі лещетарі.

МІЛІОН ЄН НА ОЛІМПІЯДУ.

ТОКІО, ПАТ. Японський парлямент візвав уряд, щоби призвав більшу субвенцію на уладження Олімпіяди в 1940 р. у Токіо. Субвенція перевищить один міліон ен.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС.

ОСЛЬО, 26. ІІ. ПАТ. Вчора норвежський король відкрив в авлі університету міжнародній олімпійський конгрес при участи представників 24-ох держав. Головною темою нарад була справа Олімпіяди в 1940 р. Делеґат Італії заявив, що Рим годиться відкликати свою кандидатуру під умовиною, що Олімпіяда відбудеться у Римі в 1944 р.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Відень: мистецтво: Австрія—Вакер 4 : 2; Вієна—Адміра 4 : 2; Рапід—Гакоаг 8 : 1; В. А. Ц.—Фаворітнер А. Ц 2 : 1; Лібертас — Ф. Ц. Він 1 : 1; Спортклюб — Ф. А. Ц. 3 : 0. На останнім місці находиться тепер Гакоаг — 8 пунктів. Всі клюби розіграли дотепер по 13 змагань.

Прага: Славія — Кладно 1 : 0; Д. Ф. Ц. — Жиденіце 3 : 1; Теплічер — Чехія Карлін 5 : 0; Вікторія (Пільзно) — Спарта 1 : 0; С. К. Пільзно — Богеміенс 5 : 0; Простейов — Колін 6 : 2.

Будапешт: Гунгарія — Кіспесті 5 : 0; Ференцварош — Сорошкар 4 : 4; Уйпешті — Булай 1 : 0; Фебус — Сомогі 5 : 0; Шегед — Бочкай 4 : 1; Аттіла — III. округа 3 : 6

Нові книжки й журнали.

ТВОРИ Т. ШЕВЧЕНКА, ТОМ VII. Вийшов том VII. творів Т. Шевченка (другий з черги повного видання творів у 16 томах). Том цей містить повісти „Художник", „Наймичка", „Варнак" і пояснювальні статті П. Зайцева, М. Рудницького, Л. Білецького Дм. Дорошенка. Додано численні примітки, які дають багатий матеріял для зрозуміння духового образу нашого генія. В книжці міститься 14 гарних і рідких ілюстрацій. Ціна тому зол. 4·—, у передплаті 2·50. Передплата на ціле видання (16 томів) продовжується. Книжки виходитимуть раз на три місяці (1. II., 1. V., 1. VIII. і 1. IX). Передплату можна вносити ратами — по 2·50 за книжку. Хто оплатить ціле видання згори (40 зол.) або внесе цілу суму передплати ратами до 1. X. 1935, одержатиме книжки в паперовій оправі. Видання на ліпшому папері в полотняній оправі коштує 64 зол. Умови передплати такі як і для видання в паперовій оправі (ціла сума згори або ратами до 1. X. 1935). Передплату належить вносити на адресу Українського Наукового Інституту (Варшава, Служевська 7 п. 4) або на конто П. К. О. Варшава 28670.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Дрогобич:

27. II. „Залізна Острога".
28. II. „Корневільські дзвони".
1. III. „Тричі повінчані".

Великий Міський Театр.

Середа, 27. II. год 7·30 веч „Крик".
Четвер, 28. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової", вистава закуплена.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 27. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".
Четвер, 28. II. год. 7·30 веч. „Нічні лети", вистава льосована".

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТІК: „Юліка".
ВАНДА: „Страшна ніч у Зоо".
ҐРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Фрайляйн Доктор".
КОЛІСЕЙ. „Паризьке шаління", ревія „У нас, як у раю".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фліп і Флап у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Двобій зі смертю", гротеска: „Мікі Мавс".
МІРАЖ: „Чар віденського вальса".
МУЗА: „Шпіон ч. 13".
ПАЛЯС: „Мушу бути молодий" (Лео Слезак).
ПАН: „Мікі Мавс", Фліп і Флап (Тут парить гумор) Тайни сальону краси.
РАЙ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.
СВІТ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.
СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Каріока", ревія „Година з вами".
УТІХА: „Кінг-Конгів син", ревія: „Прощай, коханий Львове!"
ХИМЕРА: „Злочин у Трінідад".

Закордонне радіо.

Середа, 27. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·15 Твори Фрідінга (муз., сп.), 19·10 Арії та пісні, 19·50 Африка говорить, 22·05 Легка музика, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Зарпаття, **Прага** (470,2) 10·5 Сальон. муз., **Париж** (1648) 21·00 „Маскота" оп. Одрана, **Берлін** (356,7) 12·00 Легка муз., 16·00 „Це кохання" вес. пополудне зі сп. і муз, 18·30 Музика, спів (солісти). **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·30 Суч. рел. пісні, 21·00 Гарні мельодії, 23·00 Нар муз. Данії та Півд. Швайцарії (на стілі) **Кельн** (455,9) 21·00 „Індіго або 40 опришків" оп. І. Штравса, **Ляйпціг** (382,2) **22·20 Українська нар. муз. (вик. Марія Сокіл і А. Рудницький)**, **Мінхен** (405,4) 17·50 „Горбатий Перо" мельодрама з муз. Вайсмана. **Штутґарт** (522,6) 21·45, 17·30 Вок. концерт, 18·30 „Жарти про кохання" (вес сценки, сп., рецитації), 21·45 Форт., **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. муз., 20·10 Ґалевий концерт. **Міляно** (368,6) 11·30, 19·00 Легка муз., **Рим** (420,8) 21·00 „Фавст" оп. Гунода.

Четвер, 28. лютого 1935.

Відень (506,8) 16·00 Віденські мельодії, 17·35 Пісні (Рокита, сопр.) в супр. форт., 21·40 Пісні Юл. Бітнера (Е. Бітнер альт, Стеоен бар.), **Брно** (325,4) **Українські нар. пісні**, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15, 12·30 Сал. музика, 19·30 Військ. орх., **Париж** (1648) 17·45 „Гра кохання та щастя" ком Маріво, 21·45 „Ле Марон ді фе" ком. Місета, 22·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, 20·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 16·00 „Що хочете" давні й нові оп. мельодії, 18·05 Нім. танки, 19·00 Два форт., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·10 Пісня в державі інків (муз. авд.), 21·00 Симф. концерт, **Кельн** (455,9) 17·50 Бах-Гендель (орх., орг.), **Ляйпціг** (382,2) 17·20 Спів (Клевіц баріт.), 19·00 „Китайська дівчина" ком. опера Рінальда Капуа, 21·00 „Еппе фон Берге" авд. на осн. Гольберґа з музикою, **Мінхен** (405,4) 10·15 Нар. пісні, 14·40 Солісти, 17·50 Пісні Семигороду, **Будапешт** (550,5) 18·30 Спів, 20·15 Музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 17·05 Вок. концерт, 20·45 „Фальстаф" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 27. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·50 Десять хв. вітру від моря, 16·00 Гармоністи, 16·45 Листи від старших дітей, 17·00 Скрипка, форт., 17·25 Раціональна обува, гутірка для жінок, 17·35 Шуман: „Манфред" увертюра з гр. пл., 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стенографії, 18·15 Китиця мельодій, 18·45 Госп. відчит, 19·00 Кварт. мініатури, 19·20 Гутірка, 19·30 Трансм. з Вильна: Пісоньки, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Каспровичівський вечір із Позная, 20·00 Льонд. суїта з гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Є сніг, нема снігу (фейл. Раорта) 21·40 Польські пісні в вик. А. Добоша в супр. форт., 22·15, 23·05 Танк. музика.

Четвер, 28. лютого 1935.

8·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Для дітей: Вратована овечка (Б. Герца). Нар. пісоньки, 12·30, 13·10 Муз. вок. поранок, 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Музика з гр. пл., 16·00 Легка музика. спів, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр. Уяви: З минувшини, 17·50 Почт. скринька, 18·00 Сільва рерум, театр. репертуар, 18·05 Жіночі часописи, 18·15 Фл. Шміт: Трагедія Сальоме оп. 50 (гр. пл. з поясненнями), 18·45 Що читати, 19·00 Дуети (Скварчевська, сопр., Камінська, мецосопр.), форт., 19·20 Гутірка, 19·30 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Концерт орх. (у програмі українська увертюра Ґросмана „Марія"), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт: Сонати Бетовена, 21·45 Великопольська культура, 22·15, 23·05 Танк. музика, 22·45 Про актуальні палестинські справи.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26 1/4 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·65, Париж 34·94·50, Берлін 212·45, Ціріх 171·45, Голяндія 357·95·—, Прага 22·10·—, Італія 44·80, Нюйорк кабель 5·27 3/4, Нюйорк чеки 5·27 5/8.

Золото: Доляри 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	Підволочиська від—до	Львів від—до
Пшениця одноп.	18·00—18·25	20·00—20·50
Пшениця збірна	17·25—17·50	19·25—19·50
Кукурудза краєва	19·50—20·00	
Мука пш. I. А.	32·00—32·50	
Мука пш. I. Б.	30·00—30·50	
Мука пш. I. Ц.	28·00—28·50	
Мука пш I. Д.	27·25—27·75	
Мука пш. II. А.	25·00—26·50	
Мука пш II. Ц.	24·50—25·00	
Мука пш. II. Д.	22·00—22·50	
Мука пш. II. Е.	21·00—21·50	
Мука пш. II. Ф.	19·00—19·50	
Мука пш. II. Г.	18·50—19·00	
Мука пш. III. А.	13·50—14·00	
Мука пш. III. Б.	12·00—13·50	
Мука пш. разова	18·00—18·50	
Висівки житні	8·00—8·25	
Висівки пшен. гр	9·50—9·75	
Висівки пшен. сер.	9·25—9·50	
Висівки пш. мілкі	9·75—10·25	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26 лютого ц. р. кооперативна платив за: льоко Львів

1 кг. масла франко маґазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 26. лютого ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	I. кл. за 1 кг.	1·00 зол.
Старі „	„ „	0·80 „
Годовані качки	„ „	1·10 „
Годовані гуси	„ „	0·95 „
Індики	„ „	1·00 „
Індички	„ „	1·10 „
Пантарки	„ „	1·25 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10